

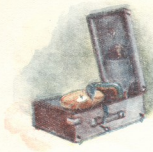
ოკუპირებული ტერიტორიების
ილხნუ ქართველი მხარე,
და პეტი, ქართველი, სწავლითა
სამსახურს ვახანოქი

საქართველოს
საბავშვო
ფურნალი

საქართველოს აღკკ ცენტრალური კომიტეტის
ფოტოგრაფიული საბავშვო ფურნალი მცირეწლოვანთათვის

Образовательный материал

დაძინების წინ ვალოდიას პირსახოცადაკიდებული მამა მიუახლოვდა და უთხრა:

— ვოვა, არ გძინავს? მოსკოვში მიბარებენ. კარგ ნიშნებს თუ მოიტან, გაეწვეთ! პირდაპირ დედაქალაქ მოსკოვში წავალთ მთელი ოჯახით!

გახარებული ვალოდია ღამის პერანგის ამარა ახტა-დახტა ლოგინზე.

არდადეგების წინ, ნიშნების დარღვებისას მასწავლებელმა იულია ლევის ასულმა უთხრა ვალოდიას:

— აჰა, ღუბინინო, წაიღე: ორი ოთხიანი გყავს. დანარჩენი — ხუთიანები. მხოლოდ რუსულ ენაში კი წიხანდებურად გიჭირს: ზებირში ოთხიანი გყავს, წერაში კი შინც სამიანი. ვიცი, მოსკოვში მიემგზავრები;

ჰოდა, რომ არ ჩამორჩე, სხვა ბავშვებთან ერთად გევალებს: მომწერო წერილი, სადაც დაწვრილებით აღწერ, რა ნახე მოსკოვში. საერთოდ ყველა მოსწავლემ დაწეროს საშინაო დეალებს: „როგორ გავატარე არდადეგები“, კარგით?

*) ეს ნაწივეტი აღებულია დ. კახიასა და მ. პოლიანოვსკის მოთხრობიდან: „უმცროსი ვაიციშვილის ქუჩა“.

— უსათუოდ. — დაეთანხმა ვალოდია.

ზამთრის არდადეგები უკვე მთავრდებოდა, როდესაც მასწავლებელი იულიას კარებზე ფოსტალიონმა მიუკაკუნა, ჩანთიდან მოზრდილი პაკეტი ამოაძრო, გადასცა და თავის დავთარში ხელიც მოაწერინა. პაკეტის ქვემო კუთხეში ეწერა: „მოსკოვი. ახალი მოსკოვის სასტუმრო, ვ. ნ. ღუბინინი“.

— სვეტლანა, — დაუძახა ქალიშვილს იულია ლევის ასულმა. — ნახე, რა ყოჩაღია ღუბინინი! დევალება შემისრულა, აი, რამხელა წერილი გამოუგზავნია!

კონვერტი რომ გახსნეს, შიგ მუყაოს ორი დიდი ნაჭერი აღმოჩნდა, ხოლო მათ შიგნიდან ცელულოიდის თუ ქელატინის თხელი ფირფიტა გადმოცურდა; იულია ლევის ასულმა გოაცებით შეათვალიერა ფირფიტა. მას დისკოს შუაგულში პატარა მრგვალი ქაღალდი შქონდა მიწებებული და ზედ ფანქრით ეწერა: „დაუდგით პატეფონის ნახმარ ნემსს“.

— ყოველთვის რაღაც უცნაურს გამოიგონებს ეს ღუბინინი! სვეტლანა, გაიქეცი ძია ვასოსთან და პატეფონი სთხოვე, ენახოთ რა „მუსიკა“ გამოუგზავნია!

ძია ვასოს გაუკვირდა, ამ შუადღისას მუსიკა რად სჭირდებოდა მკაცრ იულია მასწავლებელს. პატეფონი მინც ხალისით გამოუტანა და თან ფერფიტები და ახალი ნემსებიც შესთავაზა, მაგრამ სვეტლა-

ნამ უთხრა, რომ ფირფიტები და ნემსები არა სჭირდებოდათ.

აი, პატეფონიც აამუშავეს: ზედ წრეზე ის მოქნილი ფირფიტა დადეს, მის გარე კიდეზე ნაძვის წიწვივით პაწია ნემსი დაამაგრეს, წრეს ოდნავ უბიძგეს, რომ დატრიალებულიყო და უცბად ოთახში გაისმა: „გამარჯვებათ, ძვირფასო იულია ლევის ასულო. გისურვებთ კარგად ყოფნას!“...

„ამ წერილს მოსკოვიდან გიგზავნი, თქვენ დამავალეთ დამეწერათ თუ როგორ გავატარე არდადეგები. თქვენ მითხარით, რომ ეს ჩემი საშინაო საკონტრაქტო სამუშაო იქნებოდა; აი, მეც დაპირებულზე გიგზავნი წერილს. ოღონდ მოლაპარაკეს!“

— ოჰ, ენა, ენა: „დაპირებულზე“! — თავის ქნევით ამოიოხრა იულია ლევის ასულმა.

იულიამ და სვეტლანამ ერთმანეთს გადახედეს, მათ პატეფონის შიშინში იცნეს ბიჭუნას ხმა, რომელიც ხშირად ესმოდათ ხოლმე ეზოშიც, კლასშიც და ამ ოთახშიც. ეჭვი არ იყო, ეს ვალოდია ღუბინინის ხმა გაისმა.

— ვალოდკა! — წაიჩურჩულა სვეტლანამ, იულიამ ხელით ანიშნა გაჩუმებულიყო და გულმოდგინედ მოსასმენად დაიხარა პატეფონთან.

იქიდან კი მოისმოდა:

პატეფონიდან კი კვლავ ისმოდა: „დღეს მე და მამა გორაკის სახელობის კულტურისა და დასვენების პარკში მივედით. აქ ყველგან ძლიერ ღამაზია. საცურაოც არის. ყველა ხეივანი მოყინულია და საცურაოა. კინოში რომ მივედიოდი, დავინახე რომ გამოკრულია და აწერია, — ყველა მოქალაქეს შეუძლია, ვისაც ცხადია უნდა. — შევიდეს და ფირფიტაში ილაპარაკოს თუ გინდ სამი

მანეთისა, თუ გინდა—ხუთისა. ამას ეწოდება მოლაპარაკე წერილი. მე კი გამახსენდა, რომ დაგპირდით. წერილის მოწერა არ მებაღისებოდა; ჯერ ერთი, არა მცალია, მეორეც ესა—თქვენ მერე შეცდომებს მიპოვდით და მისაყვედურებდით. მოლაპარაკე წერილში შეცდომებს ვერ შეამჩნევთ და თუ შეამჩნევთ, ხაზს ვერსად გაუსვამთ“.

კრემლიდან ამხანაგი სტალინი ურთხელ მაინც გამოსულიყო მანქანით. მაგრამ ამხანაგი სტალინი რობით ვერ დაეინახე.

მერე სვეტებიან დარბაზში ნაძვის ხეზე წავედით. ასეთი დიდი ნაძვის ხე მთელ ქვეყანაზე არ არის. თურმე მის მოსართავად სახანძრო კიბეს მიიღგამენ ხოლმე. იქ მე დამაჯილდოვეს ვიქტორინის გამოცნობისა-

— დამაცადე, შე საძაგელო! — დამუქრა პატეფონს იუღია ლევის ასული.

ვალოდისა უცნაური გამოგონებით გაცეცხულ სვეტლანას კი ნიკაპი მუშტებზე დაეყრდნო და მაგიდაზე დანდობილი უსმენდა.

«აქ ბევრი რამ არის საინტერესო: ყველაზე მეტად, ცხადია, კრემლი მომეწონა. იქ ვიყავი, ესე იგი მის მახლობლად, — ჩამოსვლის პირველ დღესვე, დაღამებამდე. დედამ კინალამ მილიციას მიაკითხა, მაგრამ მერე მე თვითონვე გამოვჩნდი. მე ისე, ჩემთვის დავდიოდი წითელ მოედანზე, ლენინის მავზოლეუმში ვნახე. იქ ირგვლივ ყველაფერი ისტორიულია. გულით მინდოდა, რომ

თვის, რომელსაც ერთი მსახიობი გვეკითხებოდა. ადვილი შეკითხვები იყო. ესენი ყველა თქვენთან ერთად გავიარეთ.

მერე, ყველანი: მამაც, დედაც და ვალიაც—ვიყავით სსრკ დიდ აკადემიურ თეატრში. ვნახეთ ბალეტი «გედების ტბა», სულ უსიტყვოდ არის. ვალიას ძლიერ მოეწონა მე კი—არც ისე! კიდევ რევოლუციის მუზეუმში ვნახეთ ის ქვემეხი, რომელიც 1917 წლის ოქტომბერში მონაწილეობდა. მეტროთი ძლიერ ბევრი ვიმგზავრე. ისეთი მშვენიერია, რომ შეგვიძლია ვიამაყოთ; რადგან დედამიწის ზურგზე ასეთი მეტრო არსად არის. სულ მარმარილოსია!

პატივცემულო იუღია ლევის ასული! კიდევ ტრეტიაკოვის გაღე-

რეში ვიყავით, იქ სულ ცნობილი სურათებია: „იოანე მრისხანე“, „დათუნები ტყეში“. საერთოდ მოსკოვი დიდი ქალაქია. კარგია რომ მამამ წამომიყვანა. ვუმაღლი...”

პატეფონში ხმა შეწყდა. ნემსი უკვე ფირფიტის ცენტრში მიკრულ ქაღალდს უახლოვდებოდა, ერთ წუთს შრიალი ისმოდა, შემდეგ ისევ ვალოდიას ხმა მოისმა:

„კიდევ რაღა ვიამბოთ, ანუ ამ წერილში რა მოგწეროთ, აღარ ვიცი. უკვე მოვათავე. მამამ ფირფიტისათვის ხუთი მანეთი მოშცა. ახლა დამთავრდება. მამამაც მოგიკითხათ; თქვენ კი, თუ შეიძლება, სვეტლანა მომიკითხეთ. კიდევ—ყველა მასწავლებელი და ბავშვი—აი, ახლა კი ყველაფერი ვთქვი. მოვიწყინე უთქვენოდ!“

ამას ვამბობ თქვენი მოწაფე ვალოდია ღუბინინი.

ახლა კი მორჩა!“

პატეფონი გაჩუმდა.

— მამ, რა უნდა უყო ასეთს? შენც რომ არ დაავიწყდი!—უთხრა სვეტლანას იულია ლევის ასულმა და თან ფირფიტა შეათვალიერა.

მერე ვალოდიას წერილის მოსას-

მენად მეზობლებიც მოვიდნენ, მასწავლებლებიც და თვით დირექტორიც, და ვალოდია ღუბინინის „მოლაპარაკე წერილის“ ფირფიტას ხელახლად უდგამდნენ. პატეფონს.

— დიხ, იულია ლევის ასული, კკუთ გაჯობათ!— იცინოდნენ ყველანი.

— მაგას ჯერ კიდევ ვნახავთ!— მიუგო იულია მასწავლებელმა.

* * *

არდადეგების შემდეგ იულია ლევის ასული საშინაო წერის ნამუშევრებს უბრუნებდა მოსწავლეებს.

კლასი გაკვირდა, როდესაც მან პორტფელიდან ამოიღო ფირფიტა „მოლაპარაკე წერილით“ და ვალოდიას გაუწოდა. ვალოდიამ თავისთვის ჩაიციხა და ჩამოართვა ფირფიტა. მის ცენტრში, ქაღალდზე, წითელი მელნით იყო მიწერილი: „შინაარსში—ხუთიანი, მეტყველება დაულაგებელია—სამიანი. გადაიწეროს რვეულში“.

და გვერდით იულია ლევის ასულის ხელმოწერა იყო, ჩვეულებრივ, როგორც რვეულში აწერდა ხოლმე.

ზურაბი გაკვეთილზე

პირველი კლასის მასწავლებელმა ის იყო დაიწყო ახალი გაკვეთილის ახსნა, რომ საკლასო ოთახის კარი ხმაურით გაიღო და შემოვიდა ხუთი-ექვსი წლის ბიჭი, რომელიც ძველ პორტფელს ძლივს მოათრევდა. მოწაფეები ახმაურდნენ: — ზურაბი, მარინეს ძმა, რად მოვიდა?

მასწავლებელმა დააწყნარა კლასი, უცხო სტუმარი შვილისთან მიიყვანა და ჰკითხა:

— რა გინდა, ბიჭიკო, რად მოხვედი?

— კითხვა მინდა ვისწავლო, როგორც მარინემ იცის!

— ჯერ რომ პატარა ხარ?

— მარინეზე დიდი ვარ, ღონეშიც ვგაობნი და სირბილშიც.

მოწაფეებმა მზიარული სიცილი ასტეხეს, მარინე კი გაწიფლდა და თავი ჩაღუნა.

ზურაბმა მამისეული პორტფელიდან ძლივს ამოიღო სქელკანიანი წიგნი, რვეული და წვერობებიანი ფერადი ფანჯარი.

— ოჰო, „ვეფხისტყაოსანი“ მოუტანია, — თქვა მასწავლებელმა და დაუმატა: — თინა, დასვი შენს გვერდით, ზურაბი ამ

გაკვეთილზე ჩვენი სტუმარი იყოს! — და განაგრძო გაკვეთილის ახსნა.

მოწაფეები ჩუმად გადახედავდნენ ხოლმე სტუმარს, რომელსაც პირველ ხანებში ნამდვილ მოწაფესავით ეჭირა თავი; ხან გადაშლილ წიგნში იყურებოდა, ხან დაფას შესტკეროდა. გაკვეთილის დასასრულს ცოტა და აკლდა, რომ ზურაბმა მოიწყინა, დაიწყო ფეხების ქანაობა და საქმე იქამდე მივიდა, რომ მთქნარებაც აი აუტყდა.

— დედასთან მინდა, — გაუბედავად თქვა მან და თვალები ცრემლით ავესო.

მასწავლებელს გაცინა, მოწაფეებმა ხმაური ასტეხეს. ერთი წუთიც და გაისმა ხარის ხმა, ზურაბმა ყურები ცქერტა, ხოლო როცა ბავშვები გარს შემოგერტყნენ, დაიბნა და თავის დას აეკრა.

— მარინე, გააცილე ზურაბი სახლამდე! — უთხრა მასწავლებელმა მარინეს, — შენ კი ჩემო ბიჭიკო, როცა ისეთი დიდი გაიზრდები, რომ ტირილი არ გეცოდინება, მაშინ ნამდვილი მოწაფე იქნები და წერა-კითხვასაც ისწავლი. ჯერ კი პატარა ხარ, წადი სახლში და ბურთი ითამაშე!

ზურაბი შეიშოშოშნა, დაიკოს გადახედა და კლასიდან გავიდა. სახლში რომ მივიდა, ნახა, დედა თურმე შეშინებული დეიძებდა მას. დედამ, როცა გაიგო ზურაბის ამბავი, სიყვარულით ჰკითხა:

— მაშ, ძლიერ გინდა სკოლაში, შეილო?

— არა, დედა, მანამდე აღარ წავალ, სანამ არ გავიზრდები! — დინჯად მიუგო ზურაბმა და თავის კედლოგლეჯილ ცხენისაკენ გასწია, — სკაპის ფეხზე რომ ჰყავდა გამობზული.

ჩ ე მ ი ძ ი ა

ვინ არ იცნობს ძია ვანოს,
 ჩვენი ეზოს სათაყვანოს!
 რა გინდა, რომ მან არ იცის,—
 მთელი ქვეყნის, ცის და მიწის.
 მოგიყვება იმდენ ზღაპარს,
 მოგატარებს ზღვას და მთა-ბარს.
 გაგიკეთებს ურემს, აეტოს,
 მერე რა კარგს, მერე როგორს,—
 გადალახავ ლიხს და გომბორს!
 ძია ვანოს იცნობს ყველა:
 ზოგს გაუბა საქანელა,
 ზოგს თოჯინა გაუმრთელა—
 დაუწება თავი ხელა.
 ზოგსაც ხმალი ვაუთალა,—
 გამოსცადოს მკლავის ძალა.
 ძია ვანოს, როცა დრო აქვს,
 ყველაფერი ჩვენთვის მოაქვს,
 ჯოხებს გვითლის,

ფიცარს ხერხავს,
 გაგვიკეთებს უცბად ერქანს.
 ყველაფერი იცის ძიათ,
 ყველაფერი შეუძლია!
 ომშიც იყო ძია ვანო,
 მთელი ეზოს სათაყვანო.
 მტერს ბოლომდე სდია, სდია,
 სულ ცხვირ-პირი დაუმტვრია.
 ომში ფეხი დაუკარგავს,
 ის ხეობარს სულ რომ არ გაეს!
 შინ თუ არის, ერთი წუთით
 არ ჩერდება ძია ვანო.

მთელი ეზოს სათაყვანო,
 ყველას, ყველას ეხმარება,
 შრომა სულ არ ეხარება.
 ხან მოაჯირს დაჰკრავს ლურსმანს,
 ხან გატეხილ ტახტს მიხედავს.
 ხან მეზობლის თხოვნას უსმენს,
 ხან უსწორებს სკამს დიდელს.
 ძია ვანო სწავლობს კიდევ,
 სულ კითხულობს დიდრონ წიგნებს.
 მსურს მებაღე გამოვიდეს.
 ყოველივეს ასწრებს ძია,
 ყველაფერი შეუძლია.

ლილია სიხარულით

გურამის ფიქრები

დედა, მამიკოს ხელა
 როდესაც გავიზრდები,
 მალე მთაზე ავიდ და
 ზეცას ხელით მივწვდები!
 რა მალედი ცა არის,
 რა ღამაში, რა დიდი!
 მამიკოს მე ვუყვარვარ
 და თვითმფრინავს მიყიდის;

დავჭედი და სულ ზევით,
 სულ მაღლა ავფრინდები!
 ენახავ მთვარეს, ვარსკვლავებს...
 შენ კი ნუ შეშინდები!
 დიდი ძია კრემლია!
 იქ რომ დიდი ბაღია,
 დამინახავს იქიდან,
 იტყვის: რა ყოჩაღია!

ლავრაძის ფიქრიაძე

ნახატი გ. ჩირინაშვილისა

მადე შერიგდნენ

ბებია კატო აღრე დედა, სწორედ იმ დროს, როცა რიერაქმა შეუთანათა ოთახში. პატარა დიტოც მაშინვე წამოხტა. თავის ლოგინთან მიღგმულ პატარა სკამზე დასკუბდა. ზის, იზმორება და ფეხზე აღარ დგება.

— დიტო, ჩემო საყვარელო ბიჭუნა! — მიმართა მზრუნველმა ბებიამ. — რამდენჯერ გითხარი: დილით რომ აღდგები, ტანისამოსი მაშინვე ჩაიცვი-მეთქი. აკი გუშინ სიტყვაც მომეცი!

— ოჰ, ბებიკო, განა დამავიწყდა ჩემი სიტყვა?! მახსოვს, ძალიან კარგად მახსოვს! — მერე, თუ კი გახსოვს, ჩემი ფეხმა რაღად დაგვირდა?

— იმიტომ... რომ... — იმეორებს დიტო. ბოლოს, როგორც იქნა, მოიგონა რაღაც თავის გასამართლებელი და ბებია კატოს ჩასჩურჩულა. — იმიტომ, რომ არ

ვიცი სად არის ჩემი ხალათი და შარვალი!...

დიტოს სიტყვებზე ბებიას გაეცინა. ბოლოს გაკვირვებით ჰკითხა საყვარელ შვილიშვილს:

— ბიკო, შენ აღარ გახსოვს, სად დალაგე შენი ტანსაცმელი და შე როგორ შეკლდინებია?

დიტომ ფანჯარასთან მიღგმულ სკამისაკენ დაიწყო ყურება, მერე ისევ ბებიას მიუბრუნდა და შეეხვეწა:

— ბებიკო, როგორ ვერ იპოვე? შენ ხომ ყველაფერი იცი!

— შე ის ვიცი, და იმას მივაგნებ, რასაც თვითონ შევინახავ.

— მომიძებნე, ჩემო ბებიკო, ჩემო საყვარელო ბებია! — ეხვეწება დიტო და თან ეფერება. ბებიამ სათვალე გაისწორა და წამოდგა.

დიტო გამზიარულდა, სკამზე ასტა-და-
ბტა, შემდეგ ფანჯრისკენ მიუთითა:

— აი, ბებიკო, იმ სკამზე არის დალა-
გებული!

— აი, შე ზარმაცო, იცი, სად არის
და შე მავალეგ მოტანას? რომ არცა
გრცხენია?! — აღშფოთდა ბებია კატო.

ბებიამ რომ ასე ადვილად დაიჭირა ზარ-
მაცობაში, დიტომ აიღო თავისი ტანსაც-
მელი და ჩაცმა დაიწყო, თან ჩუმჩუმად,
დარცხენილი გახედავდა საყვარელ ბებიას

და ფიქრობდა, როგორ შერიგებოდა ბოლოს თავის სკამინად ნელა დაუბ-
ლოვდა და ზეეწნით მიმართა:

— ბებია, საყვარელო ბებიკო, როდის
შემირიგდები?

— როცა ზარმაცი აღარ იქნები. — მო-
კლედ უპასუხა ბებიამ.

— თუ ვგრეა, შევირიგდეთ, დღეიდან
შე ზარმაცი აღარა ვარ. — წამოიძახა დი-
ტომ, სიხარულით წამოხტა და ბებიას
კისერზე მოეხვია.

იანო მნალი

სიმღერა

რა ღამაში სამშენია
ჩემი სკოლის დიდი ეზო,
თვითეულ ხეს, თვითეულ ბუჩქს
სულ გინდა რომ ვალერსო.

ნაირნაირ ყურთა შორის
აქ შურმუხტის სჭარბობს ფერი;
ვერსეს ფანდური მოუძარტავს
და საამოდ ასე მღერის:

„ამ ხეივანს, ამ ევაგილნარს
ბეჯითები უეგარს მსალოდ,
ვინც ღიმილით ხვდება მუდამ
წლის დასაწყისს და წლის ბოლოს!“

ამ სიმღერას ნათელსმოვანს
ბუღბუღი მაშენს გადასძახებს,
და სიამით ჩვენთან ერთად
ელმებათ ვარდ-სამბახებს!

ნახატი გ. ჩოინიშვილია

მოდით, ნახეთ!

მოდით, ნახეთ, პატარებო,
რა კარგი და ლამაზია!
რა მშვენივრად მოუწყვიათ
ჩვენთვის კობტა მაღაზია!

თამრიკომ რომ ინახულა,
ვერ დაფარა გაკვირვება;
ნიეთებს ხელში ატრიალებს,
ყურადღებით აკვირდება:

სკამები და მაგიდები,
სათამაშო სავარძლები,
ქურქლეული, ტანსაცმელი.
საკრავები, სავარცხლები.

ყველაფერი აქ ყოფილა,
რასაც გულთი ისურვებდა;
შემოსცინეს თაროებზე
დასკუბულმა ფისუნებმა.

ხმაურობაც შემოესმა.
ბიკოს! ნეტავ, ეგ რა არის!?
კედლის ირგვლივ დასრიალებს
პაწაწინა ელმავალი.

უკერს თამროს, ჰგონია რომ
ყველაფერი ელანდება.
ველარ მიდის... მაღაზიის
დატოვება ენანება.

მოდით, ნახეთ, პატარებო,
რა კარგი და ლამაზია!
ლამით ბრწყინავს ნათურებით
ჩვენი კობტა მაღაზია.

ნახატი გრ. ჩირინაშვილისა

ანა ხახუაშვილი წითელი ვაშლი

საბავშვო ბაღში, სადილის შემდეგ, დეიდა ნატომ ბავშვებს ვაშლები დაურჩია. გურამმა ერთ-ერთ წითელ ვაშლს თვალი შეაქლო და დეიდა ნატოს ისე გაუბედავად სთხოვა, წითელი ვაშლი მე მომეცო, რომ დეიდა ნატომ ვერ გაიგო მისი თხოვნა. წითელი ვაშლი ნელის შეხვდა. გურამს ეწყინა, თვალეზე ხელე-ბი აიფარა და ატირდა.

— რად ტირი გურამ? ვინ გაწყენინა? — მზრუნველობით შეეკითხა აღმზრდელი.

— წითელი ვაშლი რატომ მე არ მერგოა!.. — გურამის მაგივრად წამოიძახა ლიამ.

— მასწავლებლო, ვაშლისათვის კი არა, დედა ჰყავს ავად და დღეს სულ დაღონებული იყო და ახლა კი ტირის. — ჩილაპარაკა ლელიამ და იმანაც თანაგრძნობის ნიშნად მხარზე ხელი დაადო გურამს.

ის აყო ლამაზი წითელი ვაშლი ნელიმ პირთან ჩასაკებნად მიიტანა, როცა

ლელიას სიტყვებს მოჰკრა ყური და უცებ მაგიდიდან წამოხტა, წითელი ვაშლი გურამს წინ დაუდო და აღერსიანად უთხრა: — აი, გურამ, შენი იყოს, მე ვაშლი სულაც არ მინდა.

ბავშვებს ძლიერ მოეწონათ ნელის საქციელი და მისი წაბაძეთ გურამს ყველამ თავისი ვაშლი შესთავაზა.

— ბავშვებო, დაწყნარდით, ყური დამიგდეთ! — მიმართა აღმზრდელმა.

ბავშვები დაჩუმდნენ.

— ხომ გაიგონეთ, გურამს მხოლოდ ერთად-ერთი წითელი ვაშლი უნდოდა, არა, გურამ?

— დიახ, მასწავლებლო! ვაშლი სახლშიც კი გვაქვს, მაგრამ დედიკო მინდა გავხარო! — უთხრა გურამმა და წითელი ვაშლი იმ წამსვე ჯიბისაკენ გააქანა, მერე ჯიბიდან პატარა ხელსახოცი ამოიღო და თვალეზე მოიწმინდა.

ახალი სახლი

ცადე რატომ დავექი,
მარტოკა ხომ მოიწყენ?!
აი, ჩემი კუბიკები,
შენც სასახლე მოიწყე.

გინდა, ერთად ვაშენოთ,
შენც ისწავლე აგება:
სართულების აყვანა,
იატაკის დაგება.

ოთახებში გავიყვანოთ
ელექტრონს და წყალსადენს;
გზები ასფალტიანი
მიდიოფეს სახლამდე!

ნახე, რა სახლებია,
მალღები და ახლები,—
ჩვენს ქუჩაზე რომ არის,
სულ იმგვარი სახლები!

თოჯინების თეატრი

უჰ, რა ქრიაშულია!
სულ ბავშვები არიან,—
თოჯინების თეატრში
ყველას მიგვიხარია!..
სავენკლებში ჩავსხედით
მე და ჩემი ბებია,
ხავერდი აქვს აკრული,
კარგი სავენკლებია!
ყველა ბავშვი იჩქარის
დაჭერს თავის ალაგას.
რა დიდი დარბაზია,
სხვა ოთახებს არა ჰგავს!
იმიტომ, რომ დარბაზში
დაეტიოს სულ ყველა.
უკვე მოუთმენლობით
ბავშვებს გული უღელავთ.
უცებ ყველა გაჩუმდა,
ფარდა წელა იხსნება...
თოჯინების თეატრში
წარმოგვჩინა იწყება.

4828

ბატი-გედები

კახსული ხალხური ზღაპარი

ცხოვრობდა ერთი მოხუცი ცოლ-ქმარი. მათ ჰყავდათ ქალიშვილი და პატარა ვაჟი.

— ჩემო გოგონა, — უთხრა ერთხელ დედამ ქალიშვილს. — ჩვენ სამუშაოდ წავალთ, შენ კი ძამიკოს გაუფრთხილდი! ეზოდან არ გახვიდეთ. კეკუით იყავით, როცა დავბრუნდები, ახალ თავსაფარს მოგიტან!

დედა და მამა წავიდნენ. გოგონას დაავიწყდა დარიგება, თავისი ძამიკო ფანჯრის წინ მოღზე დასვა, თვითონ კი ქუჩაში გაიქცა, სერინობაში და თამაშში გაერთო.

მოფრინდნენ ბატი-გედები, აიტაცეს ბიჭუნა, ფრთებზე შეისვეს და გაფრინდნენ.

გოგონა დაბრუნდა. ძმა სახლში არ დახვდა. აქეთ ეცა, იქით ეცა,

ბიჭუნა არსად ჩანდა. გრძობდა გოგონა რომ დედა და მამა კარგ დღეს არ დააყრიდნენ, — გასძახა ძმას, ბევრი იტირა, — ძამიკო კი არსაიდან პასუხობდა.

გოგონა ტრიალ მინდორზე გამოვარდა და თვალი მოჰკრა ბატ-გედებს, რომლებიც უცბად უღრან ტყეს მიეფარნენ.

მიხვდა გოგონა, რომ მისი ძმა სწორედ ამ ბატმა-გედებმა გაიტაცეს. აღრევე გაეგონა, რომ ბატი-გედები პატარა ბავშვებს იტაცებდნენ, — და მათ დასაწევად გაიქცა; ირბინა, ირბინა და ერთი ღუმელი დაინახა.

— ღუმელო, ღუმელო, მითხარი, საით გაფრინდნენ ბატი-გედები?

ღუმელმა უპასუხა:

— ჯერ შექვამე ჩემს მიერ გამომცხვარი ქვავის კოკორი და მერე გეტყვი.

— კი, სწორედ შენი ქვავის კოკორს შექვამ, — მამაჩემის სახლში ხორბლის ნამცხვარსაც კი ვიწუნებ.

ღუმელმა აღარაფერი უთხრა. გოგონამ გზა განაგრძო. დაინახა ვაშლის ხე.

— ვაშლის ხეო, მითხარი, საით გაფრინდნენ ბატი-გედები?

— ჯერ შექვამე ჩემი მჟალო ვაშლი და მერე გეტყვი!

— მამაჩემის სახლში თურაშაულ-საც კი ვიწუნებ!

ვაშლის ხემ არაფერი უთხრა. მირბის გოგონა. დაინახა რძის მდინარე, რომელსაც ნაპირები კისელისა ჰქონდა.

— რძის მდინარეც, კისელის ნაპირებიანო, მითხარ, სად გაფრინდნენ ბატი-გედები?

— ჯერ შექამე ჩემი უბრალო კისელი, რძეც დააყოლე და მერე გეტყვი.

— მამაჩემის სახლში ნაღებსაც ვიწუნებ ხოლმე!

დიდხანს ირბინა გოგონამ მინდორ-ველებზე. რა ქნას, უკვე საღამოვდება. სახლში უნდა დაბრუნდეს!

უცბად დაინახა ქათმის ფეხებზე შემდგარი ერთფანჯრიანი ქობი, რომელიც სულ ტრიალებდა.

ქობში კუდიანი დედაბერი მატყლს ართავდა. პატარა სკამზე კი ამ გოგონას ძამიკო იჯდა და ვერცხლის ვაშლებით თამაშობდა. გოგონა ქობში შევიდა.

— გამარჯობა, ბებია!

— გაგიმარჯოს ლამაზო, რისთვის

გარჯილხარ?

— ბევრი ვიარე, ქაობებში და ტბებში კაბა დამისველდა და გასაშრობად შემოვედი.

— ჯერ დაჯექი და მატყლი დაართე!

კუდიანმა თითისტარი მისცა, თვითონ კი წავიდა. უცბად ლუმელის ქვემოდან თავი გამოძვრა, მიირბინა გოგონასთან და უთხრა:

— გოგონა, მომეცი ფაფა და მე სასიკეთო რამეს გეტყვი!

გოგონამ ფაფა აქაშა.

— კუდიანი დედაბერი აბანოს გასახურებლად წავიდა; ჯერ კარგად დაგბანს, მერე ლუმელში შეგსვამს, შეგწვავს და შეგქამს. მხოლოდ ძვლები და დარჩება შენგან, — უთხრა თავმა.

შეშინებული გოგონა ატირდა; თავი კი ისევ ეუბნება:

— ნუ უცდი კუდიანს, წაიყვანე ძამიკო და გაიქეცი. მე კი შენს მაგიერ დავართავ მატყლს.

გოგონამ დაავლო ძამიკოს ხელი და მოჰკურცხლა.

კულიანი დედაბერი ფანჯარასთან მივიდა და ეკითხება:

— ართავ, ლამაზო?

თავი გოგონას მაგიერ უპასუხებს:

— ვართავ, ბებია!

კულიანმა დედაბერმა გაახურა აბანო და წავიდა გოგონას მოსაყვანად. შევიდა ქოხში. ქოხი ცარიელი დაუხვდა. ასტეხა საშინელი ყვირილი.

— ბატო-გედებო, გაფრინდით, დაეწიეთ! გოგონამ თავისი ძმა გაიტაცა!

და-ძმამ მიაღწიეს რძის მდინარეს და დაინახეს ბატი-გედები, რომლებიც მათ დასაქურად მოფრინავდნენ

— დამალე, დედავ მდინარეც! — შეეხვეწა გოგონა.

— ჯერ შექამე ჩემი კისელი!

გოგონამ კისელი შექამა და მადლობაც გადაუხადა.

მდინარემ თავისი ნაპირები გადაფარა გოგონას. ბატმა-გედებმა ვერ შეაშინიეს და-ძმა და გადაიფრინეს.

გოგონამ და მისმა ძმამ გზა ვანაგრძეს; ბატი-გედები კი უკან დაბრუნდნენ. ეს-ეს არის მათ დაინახავენ, რაღა ქნას გოგონამ, როგორ მოიქცეს?!

უცბად გოგონამ ვაშლის ხე დაინახა.

— დედავ ვაშლის ხეო, დამალე!

— ჯერ შექამე ჩემი მაჟალო ვაშლი!

გოგონამ სწრაფად შექამა და მადლობაც გადაუხადა. ვაშლის ხემ გადაფარა მათ თავისი ტოტები და ფოთლებით დამალა.

ვერ დაინახეს ბატმა-გედებმა და-ძმა და გადაიფრინეს. გოგონა ისევ გაიქცა. მირბის, მირბის... უკვე სულ ცოტა გზა დარჩა გასავლელი. მაგრამ ამ დროს მას თვალი მოჰკერეს ბატმა-გედებმა; ასტეხეს ყვირილი,

ფრთები შემოჰკერეს, სადაცაა ხელიდან გამოსტაცებენ ძამიკოს...

მიირბინა გოგონამ ღუმელთან და შეეხვეწა:

— დამალე, ღუმელო დედაო!

— ჯერ შექამე ჩემი კვავის ნამცხვარი!

გოგონამ სწრაფად ჩაიღო ნამცხვარი პირში და ძამიკოსთან ერთად ჩაჯდა ღუმელში.

ბატმა-გედებმა იფრინეს, იფრინეს, დიდხანს იფრინეს და სახლში ცარიელ-ტარიელი დაბრუნდნენ.

გოგონამ მადლობაც გადაუხადა ღუმელს და ძამიკოსთან ერთად სახლში მიირბინა.

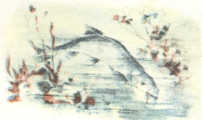
მალე დედ-მამაც დაბრუნდა და ყველამ გაიხარა.

ნახატები ალ. ბანძელაძისა

ჩვენებური თევზები

კალმახი

აბა, რომელ მებადურს
არ ექნება ნახახი!
უცნაური თევზია
ჩვენებური კალმახი!

დანიშნულა ვარსკვლავით,
თუ ფარჩები ჩაუცვამს?
იქნებ ვინმემ „წითელა“,
ან „ყვავილი“ აუტრა!

ყველას სჯობნის ცურვაში,
ედვასაუთ მალია,
ისე დახტის ტაღლეზზე,
ვით ბაღახში კალია.

ქარაფიდან მოხეთქილ
ჩანჩქერშიაც შეგვედება.
კედის ქვემოდან კედის თავზე
მერცხალივით შებტება.

მშვენებაა არაგვისა,
ჭიღში წევს განაბული.
ორაგული კი არა და
უნდა ერქვას არაგული.

მტკვარის გარდა აღაზანში,
ღიაზესა და ხრამშიც არი.

წვერა

წვერები აქვს, არც ბეკევა
და არც დიდი ვაცია,
სხვა თევზივით, მასაც ჩითის
ჭრუნი კაბა აცვია.

რიონში და ცხენისწყალში
ვის არ დაუჭურია!
ის მდინარე ნაბანებში
და სუფსაშიც ბევრია.

მრავლად არის ფარავანში
და ანკარა მტკვარშიაც,
ფრთხება ბადეს აბაბუდას
ქსელივით რომ გაშლიან.

თვალ-ხელს შუა გაგიჭრება
ღაყურჩამოლარული,
წვერებს გაშლის და დაცურავს
აღმა-დაღმა „მხარულით“.

ორაგული

მისი ტანი დანიშნულა
მუქი ფერის მინანქარით.

ქვირითს რომ ჰყრის, მაშინ იცის
სათავისკენ მიგებება.
ორაგული ჭიებივით და
ლოკოკინით იკვებება.

პიონერთა ბანაკის ბავშვები ტრიაშულით შესივლილი კოლმეურნეობის ნუშის ბაღს; ზოგი მათგანი ხეზე აცოცებულა და ნუშს გიდეღში აგროვებდა. ზოგი გრძელი ჯოხით ბერტყავდა მწიფე ნაყოფს, რომელსაც გოგონები კალათებში აგროვებდნენ და აკლის ქვეშ დაგროვილ ნუშს უმატებდნენ.

— ბიჟოს! რა კარგ ადგილას მოგვიწია კრეფამ?! ჩვენსკენ თხელნაპუტა ნუში ჰყრია, ისეთი ხაზია, რომ ხელთ იმტვრევა, იქით მხარეს კი ჩაჭრათა სტებენ! — ჩასურჩულა ყურში თამაზს ზურკომ, რომელიც კანს აკლიდა ნუშის თეთრ გულს და მადიანად შეეჭკოდა.

— სანამ შუადღის სიციხე გაივლიდეს, ნუშის ნაყოფს საბურველი უნდა შემოვაცლოთ, უვარკისი ნაყოფი გამოვარჩიოთ, თხელნაპუტისი და სქელნაპუტისი ნუში ცალ-ცალკე დავაგროვოთ და ვიდრე ტომრებში ჩაიყრება, გავაშროთ! — მიმართა პიონერებს კოლმეურნეობის აგრონომმა ოქროპირმა.

დასვენების დროს, ძია ოქროპირმა ასე მოუთხრო ბავშვებს:

„ნუშის ხე საქართველოში უხსოვარი დროიდან არსებობს. ნუში გავრცელებულია აგრეთვე ყირიმში, უზბეკისტანში და სხვა თბილ ქვეყნებში.

ნუში ადვილად იტანს სიმშრალეს. ნუში აღრე ჰყვავის და ამიტომ ხშირად ყინვა აზიანებს ზოლზე. ფუტკარი ხარბად ეტანება მის თეთრ ყვავილებს. ნუში შესანიშნავად ეგუება ფხვიერ და კირნარ ნიადაგს და მრავლდება თესლით. ნუშის გაუმჯობესებული ჯიშები გამოჰყავთ მყნობით, დამყნობის შემდეგ უკვე მესამე-მეოთხე წელიწადს ნაყოფს გამოიტანს. ნუშის ერთ ძირ ხეს შეუძლია მოგვეცეს ოთხმოც კილოგრამამდე ნაყოფი.

ყველაზე მეტად სასარგებლოა თხელ ნაპუტისი ჯიშები, მაგრამ მათ ძლიერ ეტანებიან ფრინველები, ნისკარტით სტებენ ნუშს და მიირთმევენ.

ნუშის ნაყოფი დიდიხანს ინახება, ძლიერ სასარგებლო და ნოყიერი მშრალი ხილია. ნუშის ნაყოფისაგან ამზადებენ შესანიშნავ ზეთს, ხოლო ამ ზეთისაგან მზადდება სხვადასხვა წამლები. ნუშის ქატოს კი ხელ-პირის დასაბანად ხმარობენ.

ნუში საუკეთესო საძირეს წარმოადგენს სხვა ხეხილისათვის.

ბუნების დიდმა გარდამქნელობამ ივანე მიჩურინმა ნუში გამოიყენა ახალ, ყინვაგამძლე ჯიშების გამოყვანაში. მან გარეული ნუში შეაჯვარა ატამთან. ჩატარებული ცდების შემდეგ მიღებული ნაყოფი მიჩურინმა დათესა. ახალგაყოფანილი მცენარე გარეგნობით ატამს უახლოვდებოდა და ყინვასაც უძლებდა. ამ ნუშს, რომელსაც მიჩურინმა „შუამავალი“ ნუში უწოდა, ყვავილობაში მოუსწრო რვა გრადუსმა ყინვამ, მაგრამ ვერ დააზიანა.

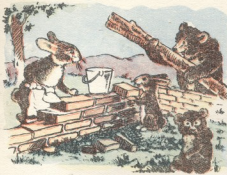
ამჟამად ნუში „შუამავალი“ ჩრდილოეთის მკაცრ ბუნებაში თავს კარგად გრძნობს და უხვ მოსავლასაც იძლევა. „შუამავალის“ ნაყოფიდანაც ამზადებენ სამკურნალო ზეთს.

ოქროპირმა საუბარი დაასრულა.

პიონერებმა მადლობა გადაუხადეს ძია ოქროპირს და შესვენების შემდეგ ნუშის კრეფა განაგრძეს.

გალაქიონი პინდუაძე

ნახატი ვახტანგ მანჯავიძისა

ერთხელ დათვი და კურდღელი სახლს აშენებდნენ.

მშობლებმა შვილებს საქმე დაავალეს.

ბაკიამ შეასრულა დედის ნათქვამი, დათუნამ კი...

გახარებული კურდღელი გამგონე შვილს მიეფერა, წუწკ დათუნას კი დახეთ, რა დაემართა!

ასანთის ღერებით

აიღეთ ასანთის ხუთი ღერი, თითოეული გადატეხეთ შუაზე, ოღონდ ერთმანეთს არ მოაცილოთ, და ყველა ერთად დაალაგეთ ისე, როგორც პირველ ნახატზეა ნაჩვენები.

შემდეგ ფრთხილად დააწვეთეთ ერთი, ან ორი წვეთი წყალი შუა ადგილას.

ასანთის ღერები გაიშლიებიან და მიიღებთ ვარსკვლავს, როგორც მეორე ნახატზე არის.

ქ. კორაშვილი

ლალა ასათიანი

ნახატი ვახტანგ ჯაფარიძისა

შემოდგომა

შემოდგომა მოვიდა
წითელ-ყვითელ ფერებით,
მოსავალით აივსო
კოლიქტივის ველები.
დაიტვირთნენ ვაზები,
დაიშაქრნენ მტევნები,
ალაქალაქდნენ ვაშლები,
გადაყვითდნენ ტყეები.
— სიტკბოებაც აქ არი!
— სიხარულიც აქ არი!
— ბიჭო, მაგრად დაჰკარი! —
ჩამობერტყე კაკაი!

ისმის შეძახილები,
სიმღერებით სტკბებიან.
აჩუხჩუხებს თათარას
თმაჭალარა ბებია.
ჩურჩხულები მზისაგან
მაგრდებიან, ხმებიან,
პატარები ბებიას
მკვირცხად ეგებებიან,
ტკბილად ესიტყვიებიან,
ტკბილად ეუბნებიან:
— ჩურჩხულები მოგვეცი,
საყვარელ ბებია!

ყდაზე: ა. ს. კ. ლ. ხ. ა. კ. ე. ნ. — ნახატი ალ. ვეფხვიძისა

პასუხისმგებელი რედაქტორი რევაზ მარგარიანი. სარედაქციო კოლეგია: გრ. აბაშიძე, ეკ. ჯურჯანიძე, თ. ვრიაშვილი, თ. თუმანიშვილი, მ. აუ. მრეკლიაშვილი, თ. სიხარულიძე, ნ. უნაფიკოშვილი, შ. ცხაღაძე.

ქ. ი. ლ. ა. — еженедельный детский журнал «В ЛЕСУ ГРУЗИИ» № 9, Сентябрь, 1960 г. Тбилиси, Листов 14. Изд. «Коммунист». გამოცემა აკონსტანტინოპოლის რედაქციის მხარდასა: თბილისი ცენტრის 14. № ხარატი. 11-37-38 გამოცემათა მუკე. № 87 სტამბის მუკე. № 1001/2148 ტრავაი 7000 ყუ 00500 ფასი 5 მან. ტექსტი ამოვლიდა დ. ჯ. ბერიას სახელობის პოლიგრაფიკული კომპლექსის სტამბაში. ჟურნალი დაბეჭდილია რუსეთის ხისტექნიკის მანქანებზე ჰარიას უსბოტოვს სტამბაში. თბილისი, რუსთაველის 16-ბ. № 42.